

เทศน์เช้า วันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๕๑

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองแกว อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

เขากล่าวว่าบาตรมีความสำคัญอย่างไร? ทำไมต้องฉันในบาตร ฉันนอกบาตร? นี่เริ่มต้น
พินๆ เลยละ เวลาบวชพระ พระพุทธเจ้าสอนแล้ว

“เดี๋ยวนี้เธอต่างจากคฤหัสถ์แล้ว การขบการฉันไม่ฉันแบบคฤหัสถ์ไง”

คุณ คุณเวลาศพระพินางเธอ เห็นไหม เวลาเลี้ยงพระนั่งเรียงแถว ไม่นั่งวงหอรอก ถ้า
ธรรมดามันต้องวง นั่งมันส่วนบุคคล ไม่เป็นคณะ คณะคือการล้อมวง แต่นี่มันอยู่ที่ความเห็น
ของโลก เพราะธรรมดา ศาสนานี้ ๒,๐๐๐ กว่าปี ถ้าเป็นโบราณวัตถุ แค่ ๑,๐๐๐ ปีก็มีคุณค่าแล้ว
๒,๐๐๐ กว่าปีมันจะเกิดความลุ่มๆ ดอนๆ การเจริญแล้วเสื่อมนี้หลายรอบ เวลาศาสนาเสื่อมมัน
ไม่มีใครดูแลเลยละ ที่นี้ไม่มีใครดูแล พระตามบ้านนอกนะ เวลาครูบาอาจารย์ชุดงค์ไป

“พระทำตัวอย่างนี้ ทำไมท่านให้อยู่ละ?”

“โอ้โฮ ขอให้ให้มีพระอยู่วัดก็นับว่าบุญตายहांแล้ว”

นี่มันมีอยู่ที่พระ...มาเล่าให้ฟังไง เขามาขอผ้า ขอผ้าที่วัดไปทำไมรู้ไหม? ไปจับฉลาก
ชาวบ้านคนไหน โชคดีต้องบวชพระ บวชพระเพื่อให้เฝ้าวัด ถ้าคนไหน โชคดีเขาก็อยู่ใน
ครอบครัวของเขา คือวัด พระมันไม่มี แล้วพระไม่มี พูดถึงความเจริญแล้วเสื่อมไง เจริญแล้ว
เสื่อม ถ้าเราเป็นฝ่ายต้องการ เราอยากให้มีพระประจำวัด เราต้องเอาใจอย่างไรก็ได้ นี่มันก็
เลยแปรปรวน โลกเป็นใหญ่ไง ไม่ใช่ธรรมวินัยเป็นใหญ่

แต่เวลาศาสนาเจริญรุ่งเรือง มีครูบาอาจารย์เป็นตัวหลัก ครูบาอาจารย์ท่านคั่นคว้าของ
ท่านมา การคั่นคว้านะ ถ้าเราล้างเลสงสัย เราก็ล้างเลสงสัยอยู่ นี่มันเป็นนิวัตรธรรม แม้แต่สมาธิมัน
ยังกั้นเลย แล้วมันจะเอาสิ่งที่เป็นมรรค ผล มาจากไหน? มรรค ผล มันเกิดจากความจริงจังของเรา
ความเพียรชอบ ความเพียร ความวิริยะอุตสาหะ แต่ถ้าไม่ชอบมันก็ออกนอกกลุ่มนอกรทาง

หลวงปู่มั่นบอกว่า “ต้นคด ปลายมันต้องคดแน่นอน”

ต้นคด เห็นไหม การทำไร้ไถนา ถ้าเราทำไร้ไถนาด้วยความผิดพลาด พี่ชพันธ์ที่มันไม่ดี มันได้ผลไม่เต็มที่หรอก แต่ถ้ามันไม่มีความลึกลงส้าย นี่คนที่จะบุกเบิกเข้าไปถึงใจของตัวเอง มันต้องมันคด พอมันคด สิ่งใดที่ลึกลงส้ายต้องคั่นคว่า การคั่นคว่านี้อะไรผิด อะไรถูก

พระจอมเกล้าฯ เป็นผู้ตั้งคณะกรรมการขึ้นมา บวชซ้ำๆ เพราะการศึกษาขึ้นมาแล้ว พอศึกษารวมวินัยละเอียดเข้าไป อ้าว อันนี้ยังไม่ทำก็บวชอีกรอบหนึ่ง บวชอีกรอบหนึ่ง เห็นไหม นี่ความลึกลงส้าย แล้วการประพฤติปฏิบัติเราส้ายเราเองนะ

มันเหมือนเรื่องของกรรม นี่เราอยู่ด้วยกันมันต้องมีความปลอดภัย ความปลอดภัย เราพยายามจะให้มีความปลอดภัย ความปลอดภัยจากภายนอก เราหาคนมาช่วยดูแลกันได้ แต่ความปลอดภัยจากภายใน ความปลอดภัยจากภายในคือหัวใจของเรา เห็นไหม มันมีกิเลส มันมีตัณหา มันมีความคิดฟุ้งซ่านอยู่ในหัวใจ มันทิ้งแท่งเราตลอดเวลานะ ถึงที่สุดเราต้องเอาความปลอดภัยจากข้างในด้วย

ถ้าความปลอดภัยจากภายนอก นี่เราดูแลรักษากันได้ แต่ความปลอดภัยจากภายใน เวลาเราคิดขึ้นมาใครจะรู้อะไรกับเรา แต่ครูบาอาจารย์ท่านรู้ของท่านนะ มันเหมือนกับที่ว่า เหมือนกระดาษขาว แล้วเขียนแล้วเขียนเล่า เขียนแล้วเขียนเล่า ความเขียนคือความคิดใจ เขียนจนเราไม่เห็นกระดาษขาว แต่เวลาจิตมันสงบเข้ามามันลบบอกๆ ลบชั่วคราว แต่ถ้าเป็นวิปัสสนาญาณมันลบบอกหมดๆ

แม้แต่กระดาษขาวนั้นก็เป็นภาวสวะ เป็นภพ เพราะมันมีกระดาษ ถ้ามีกระดาษอยู่นะ มีหมึก มีปากกา เขียนลงเมื่อไหร่มันก็มีความคิด มันมีตัวอักษรขึ้นมาเมื่อนั้น แต่ถ้ากระดาษโดนทำลายหมดแล้วมันจะเขียนไปเลย เขียนไปในอากาศมันไม่มีรอยเขียนหรอก อากาศไม่มีรอยเขียนนะ นี่มันเขียนไปในที่กระดาษ เขียนในที่สถานที่ เขียนไปที่หน้าผา เขียนไปที่ไหนมันก็มีความคิดขึ้นมา

จิตละเอียด จิตหยาบต่างๆ มันมีความคิดของมันขึ้นมา วิปัสสนาญาณจะไปทำลายทำลายจากหยาบๆ ขึ้นมา โสดาบัน สักกายทิฎฐิ พระสภิกาคามี กายแยกกันโดยธรรมชาติ พระอนาคามีนี้กามราคะ กามราคะ ความพอใจใจ กามฉันทะ กามราคะคือการเข้าข้างตัวเอง การ

เข้าข้างตัวเองมันก็เกิดกามฉันทะ คือมันพอใจมัน พอมันพอใจ เห็นใหม่ ความพอใจเกิดกามราคะ ความโลภ ความโกรธ ความหลง มันหลงในตัวมันเอง พระอนาคามีมันหลงในตัวมันเอง คือตัวกระดาศขาวมันก็ยังมิของมันอยู่ มันยังหลงตัวมันเองอยู่ นี่สิ่งนี้ทำลายเข้าไป ทำลายภาวสวะ ตัวภพ ตัวกระดาศ ตัวสถานที่ตั้ง ตัวความคิด มันจะหลงไปไหนในเมื่อมันไม่มีสถานที่ตั้ง ไม่มีสิ่งใดๆ เลย การชำระอย่างนี้คือการชำระกรรม การชำระกรรมคือมันปลอดภัยเต็มที่ ถ้ายังไม่ปลอดภัยเต็มที่มันยังมีที่ตั้ง โจรยังขโมยได้นะ

นี่ในเมื่อโจรยังขโมยได้ ยังมีกระดาศแผ่นขาวอยู่ ยังมีสถานที่ตั้งอยู่ เห็นใหม่ นี่มันยังลิ่งเลสงสัย มันยังนิวัณธรรม มันยังเฉา มันยังเศร้าสร้อยหองยเหงา มันยังอาลัยอาวรณ์ สิ่งนี้มันเป็นกรรมจากภายใน ถ้ากรรมจากภายใน นี่เรารู้เลขของเราละ คุณเลขของเรา แล้วเราพยายามแก้ไขของเรา อันนี้เป็นหน้าที่ของเรา หน้าที่ข้างนอกเราก็ช่วยกันดูแล

ความปลอดภัยสำคัญที่สุด ปลอดภัยจากภายนอกก่อน แล้วความปลอดภัยจากภายใน มันปลอดภัยอย่างนี้ มันไม่ปลอดภัยจากวัฏฏะ คือเรายังเวียนตายเวียนเกิด ความปลอดภัย เห็นใหม่ ชีวิตนี้ทั้งชีวิตเลยมีแต่ความร่มเย็นเป็นสุข มันจะปลอดภัยตลอดเวลา แต่มันไม่ถอนการฝังใจออกมา สิ่งที่ฝังใจออกมานะ นี่ศรที่ปักใจเราต้องถอนมันออกให้สิ้น ทำลายมันให้สิ้น

การทำลายมันประเสริฐที่นี้ สิ่งภายนอกเราช่วยกันดูแลรักษา สิ่งภายในนะ นี่มันมีกรรมเหมือนกัน อย่างเช่นกรรม เห็นใหม่ หลวงปู่บุญจันทร์ท่านอยู่ที่เชียงใหม่ ที่ว่าเอาผู้ปฏิบัติมาอยู่วัดด้วย แล้วเสียสติไป นี่เอาแม่มาอยู่วัดนะ แล้วคนเสียสติเอาดาบฟันคอแม่คอขาดเลย ตายคาที่นะ คอขาดเลย แล้วเขาก็ไปตามอาจารย์บุญจันทร์บอกให้ไปดูศพแม่ อาจารย์บุญจันทร์ท่านพูดอย่างนี้ละ “ไปไม่ได้หรอก”

ท่านขังตัวเองไว้ในกุฏิเลย “ไม่ไป ถ้าไปจะมีศพที่ ๒”

คิดดูดี คนเอาดาบฟันแม่เราคอขาดเราจะโกรธไหม? เราจะยังคิดใหม่? ท่านไม่ไปดูเลยนะ นี่สิ่งนี้มันเป็นกรรมนะ เป็นกรรมถึงที่สุด นี่เป็นแม่ของอาจารย์บุญจันทร์ เวลากรรมมันให้ผลนะมันสุดวิสัย ความสุดวิสัย ความปลอดภัยเราจะดูแลรักษาให้เต็มที่ เราจะดูแลให้เต็มที่เลย แต่กรรมของแต่ละบุคคล ถ้ามันถึงเวลาถึงวาระของมันนะ มันเป็นเรื่องสุดวิสัย ความสุดวิสัย เหมือนกับการแก้ไขอะไรไม่ได้เลย แต่ถ้าเราตั้งสติของเราละ กรรมก็คือกรรม กรรมภายนอกเป็นกรรมภายนอกนะ

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอก “โลกธรรม ๘ คือการดิ้นนินทา คือการใส่ร้ายป้ายสี ไม่มีใครโคจรรุนแรงเท่าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า”

เวลาพวกเรานักบวช นักพรต ผู้ประพฤติปฏิบัติ เวลามันทุกข์จนเจ็บใจ อย่าเสียใจ มันเป็นเรื่องธรรมดา มันเรื่องธรรมดาใจ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าท่านบอกเลย เห็นไหม

“สัตว์ ๒ เท่าเราประเสริฐที่สุด”

เพราะอะไร? เพราะเราเป็นศาสดา เราเป็นผู้รู้สัตว์ชั้นสัตว์ แต่เวลากรรมขึ้นมาท่านบอก ว่า คนที่โคจรแรงเสียดสีของสังคม แรงเสียดสีของลัทธิต่างๆ ไม่มีใครจะโคจรรุนแรงเท่ากับองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า มันได้แต่เปลือกใจ มันได้กระทบกระเทือนแต่ที่ร่างกายนี้ใจ แต่ใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทำไม่ได้หรอก

เวลาฆ่าตาย เห็นไหม พระอรหันต์โดนฆ่าตาย มันฆ่าได้แต่ร่างกาย จิตใจฆ่าไม่ได้ มนุษย์ฆ่ากันตาย ตายโดยมิติ ตายโดยสภาพของมนุษย์ แต่หัวใจฆ่าไม่ได้ แต่ในเมื่อเรามีเวรมีกรรม มีเวรมีกรรมนะ เรายึดว่าชีวิตเป็นเรา ร่างกายนี้เป็นของเรา มันก็เลยฆ่าด้วยใจ เพราะเราเจ็บปวดใจ แต่พระอรหันต์ท่านไม่มีความเจ็บปวดกับร่างกายนี้ เพราะท่านจะรอดแต่เสียดสีอยู่แล้วใจ รอดจะทิ้งมันไป

ทิ้งมันไปเพราะอะไร? เพราะเราเกิดมาเป็นมนุษย์สมบัตินี้สำคัญมาก มนุษย์สมบัติ เกิดมาเป็นมนุษย์มีร่างกายและจิตใจ เพราะสัตว์เป็นสัตว์ เป็นต่างๆ เขาก็มีร่างกายมีจิตใจเหมือนกัน แต่เขายึดว่าเป็นของเขา พอยึดว่าเป็นของเขา เขายึดมันถือมัน เขากะทำอะไรของเขา มันเจ็บปวดแสบร้อนไปกับเขา แต่ถ้าเราทำตามความเป็นจริงนะ เรารู้ตามความเป็นจริง มันแยกออกจากกันโดยธรรมชาติใจ

ใจเป็นใจ กายเป็นกายโดยธรรมชาติของมัน แล้วนี่ถ้าจิตมันยิ่งพ้นออกไป ไม่มีทิฐิมานะในหัวใจของมัน การฆ่าโดยกรรมไม่มีโทษหรอก ไม่มีโทษกับใจดวงนั้น แต่มันมีโทษกับผู้ฆ่า ผู้ฆ่า เห็นไหม ดิเสียนพระอริยเจ้ามันก็เป็นบาปเป็นอกุศลแล้ว แล้วนี่ทำลาย ทำองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าให้ห่อพระโลหิตเป็นอนันตริยกรรม การฆ่าพระอรหันต์ การฆ่าพ่อฆ่าแม่ การฆ่าพ่อฆ่าแม่นี้เหมือนกับพระอรหันต์ เพราะอะไร? เพราะแม่เป็นเหมือนพระอรหันต์ในบ้าน เป็นแดนเกิดของเรา

คู่มือการฆ่าพ่อแม่ การฆ่าตัวตาย การฆ่าคนอื่นไม่มีบาปเท่ากับการฆ่าตนเอง การฆ่าคนอื่นมันต้องมีกรรมมากกว่าเราสิ ทำไมฆ่าตนเองมีกรรม? ฆ่าตนเองคือฆ่าสิทธิ ฆ่าเราเอง เพราะเราไม่เห็นสมบัติของเรา มันละเอียดเข้าไปเป็นชั้นเป็นตอน นี่ถ้าเรื่องของกรรมนะ ถ้าเรื่องของกรรมเรายกไว้ ยกไว้เพราะอะไร? เพราะสิ่งนี้มันเป็นเรื่องสุคติวิสัย เรื่องสุคติวิสัยทางโลก แต่ไม่สุคติวิสัยทางธรรม ไม่สุคติวิสัยทางธรรมเพราะอะไร? เพราะเราปลงธรรมสังเวช เห็นไหม ไม่สุคติวิสัยทางธรรม ปลงสังเวช สิ่งนี้มันเป็นสภาวะธรรม สภาวะธรรมที่เราทำมา สภาวะธรรมมาจากไหน? กรรมมาจากไหน? เพราะสิ่งนี้เราสร้างมา เราสร้างมาเมื่อภพใดชาติใดก็ 모르 เมื่อภพใดชาติใดนะ

ในพระไตรปิฎก เห็นไหม เวลาที่พระอรหันต์หรือสิ่งที่เป็นสังคัมมีความขัดแย้ง มีต่างๆ จะไปถามองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ท่านจะบอกว่า “ไม่ใช่ทำมาแต่ชาตินี้ พระองค์นี้ไม่เคยทำแต่ชาตินี้ เมื่อชาตินั้นๆ เขาก็อย่างนี้มาแล้ว” แต่ทำอย่างนั้น ทำในการเบียดเบียนกันมา มันก็มาเกิดซ้ำเกิดซาก เวียนตายเวียนเกิดมาอย่างนี้

สภาวะกรรมก็เหมือนกัน สภาวะกรรมมันเกิดมากับใจนะ สิ่งนี้เป็นผลตอบสนองจากภายนอก แต่ผลตอบสนองจากภายในคือความพอใจและไม่พอใจ ความชอบใจ ความรักกับความชัง ถ้าสิ่งที่พอใจมันเป็นความรัก มันก็สร้างกรรมต่อไป เห็นไหม แต่ถ้าเราลบสภาวะของใจ สิ่งนี้เป็นเรื่องธรรมดาๆ เห็นให้มองเป็นธรรมดา มันเกิดเป็นสภาวะแบบนี้ เรากระทบกันเอง เรากระทบมันเป็นสภาวะแบบนี้ มันหมุนเวียนกันมาอย่างนี้ ทำไมมันหมุนเวียนมา? ทำไมมันประสพกับเรา? ทำไมมันไม่ประสพกับคนอื่นล่ะ?

สิ่งที่มันประสพนะ นี้พูดอย่างนี้ไม่ใช่พูดให้นอนใจนะ ไม่ใช่พูดให้ไม่รับผิดชอบ การกระทำของเราต้องรับผิดชอบ กรรมภายนอกเราให้อภัย แต่เราก็ต้องแก้ไข กรรมภายใน เราต้องมีกรรม มีมรรคญาณ การชำระกรรมไม่ใช่มันชำระตัวมันเองได้ มันต้องมีธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ธรรมโอสธเป็นธรรมจักร เป็นธรรมาวุธ ธรรมาวุธจะเกิดขึ้นมาโดยลอยมาจากฟ้ามันไม่มี ธรรมาวุธมันเกิดจากศีล สมาธิ ปัญญา เกิดจากศรัทธาความเพียรของเรา ธรรมาวุธมันจะเกิด

นี่สมาธิมันเกิดมาจากฟ้าหรือ? ปัญญามันจะเกิดมาจากฟ้าหรือ? ถ้าเราบอกเราเชื่อกรรม เราเห็นสภาวะกรรม สิ่งที่เกิดขึ้นมา ใช่ มันเป็นสภาวะกรรม กรรมอดีต-อนาคตมันแก้ไม่ได้

แต่กรรมปัจจุบันนี้ กรรมปัจจุบันเราต้องเข้มแข็งกว่าอดีต-อนาคต สิ่งที่เป็นอดีตมา สิ่งที่เป็นนิสัยมา นิสัยที่โลเล นิสัยที่จริงจัง นิสัยที่มั่นคง สิ่งนี้มันเป็นพื้นฐาน มันเป็นนิสัย แต่เราก็ต้องมีการกระทำ นิสัยคือนิสัย คนองอาจกล้าหาญ ความองอาจกล้าหาญทำผิดก็ได้ ทำชั่วก็ได้

องอาจกล้าหาญแต่ทำความผิด เห็นไหม องอาจกล้าหาญมากทำลายเขาหมดเลย แต่องอาจกล้าหาญในการทำควมดีมันเสี่ยงภัย เวลาวิกฤติขึ้นมา คนองอาจกล้าหาญเสี่ยงภัยเสี่ยงภัยเพื่อเราจะไปรักษา เพื่อเราจะไปดูแลเพื่อประโยชน์กับเขา ความองอาจกล้าหาญมันต้องมีสัมมาทิฐิ มันมีศีล สมาธิ ปัญญาเหมือนกัน

นี่ก็เหมือนกัน จิตที่มันเข้มแข็ง จิตที่มันมีความกล้าหาญ มันองอาจกล้าหาญเพื่อเรา ใจองอาจกล้าหาญต้องเอาใจของเราไว้ในอำนาจของเราไว้ได้สิ เอาใจของเราไว้ได้ ความคิดที่มันแผ่ซ่านในหัวใจ ดึงมันไว้ในหัวใจของเรา สิ่งที่มีอำนาจ สิ่งที่มีมันเคลื่อนที่เร็วที่สุด ความคิดจิตพลังงานที่เคลื่อนที่เร็วที่สุด แล้วเอามันสงบนิ่งได้ เอาสิ่งที่เคลื่อนที่เร็วที่สุด แล้วเราให้มันนิ่งที่สุด มันจะมีพลังงานขนาดไหน พลังงานถ้ามันไม่เข้ามรรคญาณนะมันเป็นอกิถญา

อกิถญา เห็นไหม จิตถ้ามันมีข้อมูลของมัน มันมีจิตนิสัยที่มันเป็นไป หูทิพย์ ตาทิพย์ หูทิพย์ ตาทิพย์นะมันรู้ไปหมด มันเห็นความกระจ่างแจ้ง มันรู้ผ่านมิติเพราะจิตมันสงบ พอจิตมันมีความสงบ โลกนี้มันเคลื่อนไปด้วยกาลเวลา พอจิตมันสงบมันผ่านมิติ มันจะมองเห็น มันจะรับรู้ของมันไป นี่สิ่งนี้เป็นเรื่องโลกๆ นะ มันเป็นเรื่องวิญญูะไง เพราะวิญญูะมันหมุนไป

เหมือนนาฬิกาหมุนไป นี่เราเห็นตั้งแต่บ่ายโมง เห็นตั้งแต่ตอน ๖ โมงเย็นถึง ๒ ทุ่ม นี่มันอนาคต มิติมันมีอยู่ มันเป็นไป เห็นอย่างนี้เห็นเป็นอกิถญา เพราะมันไม่เข้าอริยสัจ แต่ถ้ามันเข้าอริยสัจล่ะ? เข้าอริยสัจเข้ามา จิตมันสงบเข้ามา เห็นอะไร? เห็นการเคลื่อนไหวของกิเลสใจ กิเลสมันเป็นอนุสัย มันนอนไปกับใจ มันนอนไปกับใจมันแสดงออกที่ไหน? มันแสดงออกที่ความคิดนี่ไง

ความคิด เวลาคิดขึ้นมาที่กิเลสมันนอนเนื่องมาด้วย แต่พระอรหันต์ ความคิดที่มันสะอาด ใจ ความคิดสะอาดมันไม่มีกิเลสนอนเนื่อง มันก็เป็นความคิดเหมือนกัน ภาราหะเว ปัญจักขันธา ขันธเป็นภาวะ เป็นภาวะคือมันเป็นสัจชาติญาณ มันเป็นสามัญสำนึกของมนุษย์ มนุษย์มีความคิด มีขันธ ๕ กับมีกาย เห็นไหม มีธาตุ ๔ และขันธ ๕ ตัวจิตเป็นตัวพลังงานเฉยๆ เราไปทำ ความสะอาดที่ตัวพลังงานนั้น

ตัวพลังงาน จิตที่ว่าเป็นภวาสวะ เป็นภพ เป็นสถานที่ตั้ง เป็นพลังงาน พลังงานนี้สะอาดแล้ว พลังงานสะอาด เพราะสอุปาทิเสสนิพพาน พระอรหันต์เป็นภาวะ ภาวะคือขั้น ๕ กับธาตุ ๔ จิตที่มันสะอาดมันก็ผ่านธาตุ ๔ และขั้น ๕ แต่มันเป็นความคิดที่สะอาด แต่ความคิดของเรา มันเป็นขั้นมาร ขั้นมันเป็นมาร เพราะอนุสัย คือตัวกิเลสมันนอนมากับความคิด ความคิดมันเจือปนมาด้วยกิเลส ธาตุ ๔ ก็เจือปนด้วยกิเลส สิ่งของมันเจือปนด้วยกิเลสมันถึงให้ความทุกข์ พอให้ความทุกข์ขึ้นมา ถ้าเราไม่ทำมันก็จะให้ความทุกข์อย่างนี้

คนเราจะองอาจกล้าหาญ จะมีความนุ่มนวล สงบเสงี่ยมขนาดไหน มันมีอนุสัยนอนมา มันเศร้าหมอง มันอาลัยอาวรณ์ มันหมักหมม มันเป็นไฟสุ่มขอน มันเผาใจตลอดเวลา จะมีสุขขนาดไหนมันก็เผาใจอยู่ตลอดเวลา แต่ถ้าเราทำความเพียรชอบ ความเพียรชอบ ทำจิตสงบเข้ามาแล้วย้อนกลับมา ینگานของเรา องอาจกล้าหาญ องอาจกล้าหาญในอริยมรรค มรรคจากภายใน ไม่ใช่โลกิยมรรค โลกิยมรรคมันมรรคของคฤหัสถ์ เห็นไหม เลี้ยงชีพชอบ ทำมาหากินชอบ สิ่งนี้มันก็ชอบ

คูสิเราบิณฑบาตไป พระบิณฑบาตไม่ชอบ คูสิในสมัยพุทธกาลที่ว่าพระจะออกบิณฑบาต เห็นไหม นี่วันนี้เขาจะใส่บาตรอะไรเรา? จะมีสิ่งใดตกใส่บาตรเรา พอคิดแค่นี้ นี่เลี้ยงชีพผิด เพราะยังไม่ทันบิณฑบาต ความอยากได้ ความอยากได้ไม่ไปบิณฑบาต วันนั้นไม่ฉันข้าว นี่เปลื้องจีวร เอาจีวรออก เอาบาตรวางไว้เลย วันนี้ไม่ฉัน ถ้ากิเลสมันกินก่อนไม่ยอมฉันข้าว แต่ถ้าวันไหนมันเป็นไปตามธรรมชาติ เลี้ยงชีพชอบใจ วันนี้เราไปบิณฑบาต แล้วแต่ว่ามันจะได้สิ่งใดมา เพราะอะไร? เพราะมันเป็นปฏิคาหกใช่ไหม?

ผู้ที่เขาทำบุญกุศล ชาวพุทธเราเขาอยากทำบุญกุศล เขาอยากถวายทานเพื่อเป็นอำนาจวาสนาของเขา เพื่อบุญกุศลของเขา เขาจะมั่งมีศรีสุข เขาจะได้ดีอะไรมา เขาจะได้สิ่งที่เป็นของเขามา มันเป็นเรื่องชาติของเขา แล้วแต่สถานะของบุคคล อยู่ที่ศรัทธาของคน แต่ของเราเหมือนกัน เราบิณฑบาตไปเราก็บิณฑบาตด้วยปติแข็ง เราบิณฑบาตด้วยปติแข็ง จะได้อะไรมันก็เป็นสังฆกรรม

นี่ใจเลี้ยงชีพชอบ แม้แต่เลี้ยงชีพชอบ สัมมาอาชีวะ ถ้าประกอบสัมมาอาชีวะไม่ชอบๆ พระบิณฑบาตชอบหรือไม่ชอบ? ถ้าพระบิณฑบาตชอบเราทำหน้าที่ของเรา เลี้ยงชีพด้วยปติแข็งเลี้ยงธาตุ ๔ และขั้น ๕ แล้วเราเลี้ยงชีพเราด้วยธรรม ธรรมคือทำความสงบของใจ แล้ววิปัสสนา

ของเราให้มันสงบขึ้นมา เห็นไหม นี่เลี้ยงชีพชอบ เลี้ยงชีพชอบจากภายใน ถ้าเลี้ยงชีพชอบจากหัวใจ

เวลาคิดที่มันหมักหมมหัวใจ คิดที่มันเสียดแทงหัวใจ เลี้ยงชีพผิด เพราะใจกินวิญญาณาหาร ใจมันกินความคิด ความคิดเป็นอาหารของใจ ใจมันอยู่ปกติของมัน มันแสดงตัวไม่ได้มันต้องใช้ความคิด ความคิดที่เสียดแทงใจมันก็เลี้ยงชีพผิด มันเป็นมิจฉาอาชีวะ ถ้าเลี้ยงชีพถูก เห็นไหม ตรีภในธรรม ตรีภในสมาธิ นี่เลี้ยงชีพชอบ แล้วถ้าเป็นสมาธิขึ้นมามันยิ่งชอบเข้าไปใหญ่ ชอบเข้าไป แล้วเกิดใช้ปัญญา ปัญญารอบรู้ในกองสังขาร ปัญญารอบรู้ในความคิด ปัญญาเกิดมรรคญาณปัญญาขึ้นมา

นี่ใจมรรคเกิด นี่สิ่งที่มันเกิดมันเกิดอย่างนี้ไง ไม่ใช่เราเองจากล้าหาญ เราเป็นคนดีแล้วมันจะดีโดยธรรมชาตินะ คนดีมันเกิดมาในสิ่งที่ดี จิตใจที่ดีเป็นจิตที่ดี แต่ดีแล้วนี่ดีในโลกดีในวัฏฏะ ดีในการเปลี่ยนแปลง ดีในการให้คงที่ ถึงปัญญามันชำระล้างขึ้นมาแล้วมันจะดีคงที่ ดีคงที่คือมันไม่เปลี่ยนแปลงอีกแล้ว ความจริงนิพพานเที่ยง เที่ยงเพราะอะไร? เที่ยงเพราะจิตมันสะอาด จิตสะอาด จิตที่ไม่เกิด จิตนี้มีแรงขับ มันไม่มีอนุสัย ไม่มีอะไรนอนเนื่อง ไม่มีอะไรเข้ามาเกี่ยวพันกับใจดวงนี้เลย

นี่เรื่องของกรรม กรรมข้างนอก-กรรมข้างในนะ ถ้ากรรมจากภายใน ปฏิบัติง่ายรู้ง่าย ปฏิบัติไวรู้ไว ถ้ากรรมจากข้างนอกมันก็ทำให้เราทุกข์จนเสียใจของเราไป ถ้าเราประสบความสำเร็จ นี่เราต้องมีความปลอดภัยจากข้างนอกด้วย ความปลอดภัยจากข้างในด้วย ความปลอดภัยเกิดจากสติ เกิดจากการที่เราช่วยเหลือเจือจานกัน เราเตือนภัยกัน เห็นไหม นี่ธัมม-สากัจฉา เอตัมมังคลมุตตมัง เตือนถึงผลปฏิบัติ เตือนถึงหัวใจ ให้เป็นประโยชน์กับเรา เอวัง